

Kasneje se je oblikovala še skupina, ki je raziskovala planinsko pašništvo, vodila sta jo dr. Ján Podolák in Janez Bogataj. Zaželjeno je bilo, da bi študentje menjavali delovne skupine, saj bi se tako seznanili z več temami.

Petdnevno skupinsko terensko delo je potekalo le v dopoldanskih urah, približno do 14. ure. Zanimivo je bilo primerjati metodo terenskega dela beograjskih kolegov z našim delom. Razločevala se je predvsem v tem, da je izpraševala posameznega informatorja vsa skupina z mentorjem na čelu. Mi smo se raje ločili od večine in v skupinicah po dva ali tri kramljali z informatorji. Na terenu smo predvsem fotografirali, manj pa snemali s filmsko kamero.

Popoldne smo se o svojih ugotovitvah pogovarjali z mentorji, ki so nam dajali nadaljnje napotke in pojasnjevali nejasnosti.

Polovica, pet seminarjskih dni, je bilo namenjenih dopoldnevnim ekskurzijam v okolico Prijepolja, v Črno goru, Bosno in Hercegovino. Ogledali smo si številne kulturno zgodovinske znamenitosti, pazarje, muzejske zbirke, pa tudi spomenike iz časa NOB.

Predavanji dr. Vlahovića: Etnografske značilnosti vasi in Etnični procesi v Prijepolju, sta nam odkrili temeljnejšo etnološko podobo in etnogenezo Polimja.

Omeniti moramo tudi zanimivo vodenje dr. Barjaktarovića po Prijepolju, ki nam je odkrilo marsikaj novega o načinu življenja muslimanov in strpen odnos med pravoslavnicami in muslimani.

Pri oceni najprej spregovorimo o njegovih negativnih straneh. Precej opazno je bilo, da je bil seminar organiziran v naglici. Vendar naj to ne bo opravičilo za organizacijske napake. Zaradi pomanjkanja časa nismo dobili nobenega materiala in tudi ni bil razposlan pravočasno delovni program. Tako smo prišli na teren popolnoma nepripravljani.

Na seminarju je vseeno sodelovalo 42 udeležencev, od tega polovica študentov iz Ljubljane in Beograda, in le ena sama poljska študentka in osem tujih etnologov.

Najbolj nas je motilo le nekajurno dopoldansko delo na za nas izredno zanimivem in neznanem terenu. Vezani smo bili na drugo uro, ob kateri smo se vračali na kosilo. Nekateri so bili mnenja, da bi terensko delo razširili na račun ekskurzij, te pa bi v ta namen podaljšali čez ves dan.

Popoldneve smo imeli proste in bili prepuščeni samemu sebi. Ta čas smo porabili za sprehode po mestu in za navezovanje stikov z mimoidočimi domačini. V tej obilici prostega časa smo si želeli več predavanj in pogovorov s starejšimi kolegi.

V prijetnem spominu pa nam bo ostala izredna gostoljubnost organizatorjev, ki so nam želeli ustreči na vsakem koraku. Razkazali so nam številne kulturno-zgodovinske spomenike in nas popeljali v vasi, v katerih so nam sami poiskali informatorje.

Navdušilo nas je zanimivo vodstvo dr. Barjaktarovića po Prijepolju. Z zanimanjem smo prisostvovali popoldanskim pogovorom z mentorji in beograjskimi študenti, ki so nam približali njihov študij in način dela.

Prepričani smo, da se je seminar posrečil že zaradi navezave stikov s študentji in profesorji iz drugih univerzitetnih središč, zlasti iz Beograda.

Študentje etnologije

PRAKSA MED MADŽARI V PREKMURJU

Moja letošnja preksa ima dvoje novosti. Prvič to, da sem jo opravljala med madžarskim prebivalstvom narodnostno mešanega ozemlja v Prekmurju, drugič pa, da bom lahko zbrano gradivo uporabljala v svojem spisu o prvomajskih šegah med prekmurškimi Madžari in med Slovenci v Porabju, ki bo objavljen v Etnografiji Pomurja II.

Na terensko delo sem se pripravljala že pred odhodom. Sestavila sem dvojezično vprašalnico ter prebrala ustrezno literaturo in pregledala vire.

Teren — narodnostno mešano ozemlje — je zelo svojstven. Naselja so skoraj čisto slovenska, skoraj čisto madžarska, mešana slovensko-madžarska, ali pa je slovensko in madžarsko prebivalstvo pomešano s Hrvati ali prebivalci drugih narodnosti. Na celem narodnostno mešanem ozemlju živi 11.000 Madžarov, od tega 9.000 v lendavski občini. V Lendavi je centralna dvojezična osnovna šola, ki jo obiskujejo otroci iz 16 vasi. Madžari v Prekmurju imajo svoje glasilo, koledar (Nepujsag, Naptar) ter petkrat na teden program v madžarskem jeziku pri soboškem radiju.

V vaseh Kot, Felsolakos (Gornji Lakoš), Hosszufalu (Dolga vas), Volgyifalu (Dolina) in Gonterhaza (Genterovci) ter Dobronak (Dobrovnik) sem zbirala prvomajske šege.

Umivanje v rosi in sajenje določenih rastlin na dan prvega maja je splošno znana šega pri Madžarih, Slovencih in drugih evropskih narodih. Posebnost pri postavljanju mlaja je, da so ga Madžari v Prekmurju postavljali kot izraz pripadnosti madžarskemu narodu, ali pa kot simbol spretnosti, pogumnosti vaških fantov.

V drugih krajih Slovenije in Madžarske pa so jih postavljali lepim dekletom, fantje svojim izvoljenkam ali pa pred gostilno, pred hišo župana, danes predsednika občine. Tako je tudi v Porabju.

Zdi se mi pomembno, da etnologi raziskujejo v svoji deželi tudi kulturo narodnostnih manjšin. Tako na Madžarskem že od Matyasa Bela naprej raziskujejo madžarski etnologi kulturo vseh narodov, ki živijo v tej državi.

Danes je v okviru Madžarske akademije znanosti posebna sekcija, ki se ukvarja z etnologijo narodnostnih manjšin na Madžarskem. Madžarsko etnološko društvo in demokratične zveze manjšin so do zdaj izdali etnološke zvezke Nemcev, Slovakov in Južnih Slovanov na Madžarskem. V muzejih v Bekescsabi in Mohacsu že imajo slovaškega oziroma hrvaškega kustosa.

Dobro bi bilo, da bi tudi v Sloveniji nastavili entologa z znanjem madžarskega oziroma italijanskega jezika, ki bi se ukvarjala z etnološko podobo prekmurških Madžarov oz. prímorskih Italijanov.

Glede praske pa se mi zdi pomembno, da se zbrano gradivo kako uporabi. Saj človek dela z večjim veseljem če ve, da je njegovo delo koristno.

Marija Kozar—Mukič
IV. letnik